

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvvm Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xi. De violatione suspensionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

De Violatione Suspensionis.

Cap. XI.

S V M M A R I V M.

- 1 Suspensionis censura duobus praecipue modis violari potest, & quinam illi sint.
  - 2 Communicare cum suspenso ab officijs diuinis licet, sicut cum excommunicatis, quoisque denunciatis sint.
  - 3 Parochiani a suis paroebis suspensi, aut personaliter denunciatis, quoisque denunciati sunt, Sacramenta petere possunt, nec paroebus ministrando ea in hoc casu peccat aut irregularis est.
  - 4 Communicans cum suspenso denunciato in actibus huminis, ad summum veniale tantum peccatum committit.
  - 5 Communicans cum suspenso denunciato in actibus sacris, & in illis, a quibus est suspensus, mortaliter peccat.
  - 6 Communicans cum suspenso denunciato, etiam in diuinis, censuram aliquam suspensionis minoris non incurrit.
  - 7 Missam audiens a suspeso denunciato secluso scandalio, non peccat, si illum ad celebrandum non induxerat.
  - 8 Violans sententiam suspensionis per exercitium actus, a quo quis suspenitus est, mortaliter peccat.
  - 9 Suspenitus a minoribus, quamvis actum eius, a quo suspensus est, exerceat solemniter, non peccat mortaliter ex genere suo.
  - 10 Indecentia maior est actum ordinis superioris, quam inferioris, in suspensione exercere.
  - 11 Violans scienter suspensionem ab ordine, vel officio, depoenendus est in perpetuum.
  - 12 Violans suspensionem ignoranter, an, & quando penam mereatur.
  - 13 Ignorantia quenam censeatur in totum, vel in parte a pena excusare.
  - 14 Violans scienter suspensionem excommunicari debet.
  - 15 Suspenitus actum aliquem exercens, qui ad potestatem solum ordinis spectat, actum illud valide exercet, & quemam huius ratio sit.
  - 16 Violans suspensionem in multis casibus irregularis efficitur.
- E**t quoniā suspensionis censura, sicut & alia, duobus modis violari potest, uno modo ab ipsomet suspenso per exercitium actus illius, a quo est suspensus; Alio modo ab eo qui non est suspensus per communicationem seu participationem cum suspensi, in eo actu, a quo erat suspensus, idēo de vtriusque breuerter dicendum est.
- Et primo* quidem de hoc posteriori agendum est, de quo non est magna difficultas: Quamvis enim tam de Clerico suspensi ab officijs diuinis, quam etiam de suspensi a Sacramentorum administratione, & de personaliter in iure dicto, Concilium Constantiense & iure non satis explicit, an licet cum huiusmodi participate in Sacris & Sacramentis quando denunciati publice & nominatim non sint; quia tamen hoc scitu necessarium est, & aliqua ratione ex eodem Concilio colligitur, & magis explicatur in Concil. Basili. & Lateran. sub Leone X. Sess. 11. dum dicitur, *Prætextu cuiuscunque censura aut sententia a iure, vel ab homine &c. exitimo certum, quicquid olim iure antiquo, etiā occulito suspensi in Sacramentis vitandi erant nunc tamen iure nouo licet cum eis participate nos posse sicut etiam cum excommunicatis non denunciatis, cum in his eadem omnino militet ratio, ad vitandum nimis scandala, & pericula multa, & ut hac ratione timoratis conscientijs subueniantur.*
- 3. A parocho igitur suspelo, aut personaliter iterdicto, si denū*

Dd 2 ciatus

catus publicè & nominatim non sit, licet subditus petere potest, ut solemniter etiam sepiat defunctum & vt ei Sacra menta minime. nec parochus sacerogatus, & inductus peccat, nec irregularis efficiuntur; & valens absolutione peccatorum à sic suspensi impensa, ex Henriquez lib. 13. de excomm. capit. 5. §. 5. & cap. 33. §. 3. & Toleti lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 14. vers. Tercius, quequid Sorus in 4. dist. 1. quest. 5. art. 6. Conclus. 8. & dist. 18. q. 3. art. 3. Conclus. 1. in fine, contrarium insinuare videatur, existimans Concilium Constant., nihil induxit pro suspensi, sed tantum pro excommunicatis, quod tamen falsum est, vt ex dictis constat.

4. *Sic autem sic suspensus denunciatus sit, tunc quidem si quis cum eo in actibus humanis participet, aut non peccat, vt notat Henriquez vbi supra, lib. 1. cap. 5. §. 5. aut ad summum veniale tantum peccatum committit iuxta ea, quæ tradunt Martin. Lede. m. 2. 4. quest. 26. art. 2. in tract. de suspensione in fine, & Nauar. in Manual. cap. 27. num. 163. vers. Nono infertur Alphonius Vitalius in Candebro suo auroeo, titu. de suspensi. num. 170. & Cosmus Philarchus de officio Sacerdotis par. 1. lib. 4. cap. 1. Toletus vbi supra. Et ratio est; quia etiam participatio cum excommunicato in actibus humanis communiter solum veniale est, & ideo multo minus mortale erit cum suspensi in istis participare.*

5. *Qui vero sic suspensum in actibus Sacris, & in illis, à quibus est suspensus non vitat, communiter & ex genere suo mortaliter peccat, vt Lede. Nauar. Alphonius Vitalius, Cosmus Philarchus, Toletus, & Henriquez vbi supra testantur. Ratio est; quia per hanc communicationem notabilis iniuria irrogatur non solum ipso censura, & iudicio, quo est lata, sed etiam ipsi actui sacro & divino. Et patet à simili; Siquidem cum excommunicato in Sacris participans in mortaliter peccat; ergo etiam cum suspensi; quantum enim ad hoc, non multum differt excommunicatus à suspensi; sic tamen cum illo in diuinis illicitè participans non incurrit censuram vilam suspensionis minoris, aut participantis in crimen, vt Henriquez libri. 13. de excommunic. cap. 5. §. 5. & cap. 33. §. 3. notavit, quia hoc nullo iure exprimitur, nec datur vila suspensi minor, quā participantis incurrit, vt diximus cap. 1. in fine. Quæ omnia vera esse docet Toletus, & Henriquez quando quis induxit sic suspensum ad officij diuini celebrationem aut*

7. *ab eo recipit Sacra menta, quād suspensus erat Sacerdos ab officijs diuinis, aut à Sacramentorum administratione; siquidem, qui seclusus scandalò à suspensi sic denunciato Missam audit, aut simul cum illo interest Missa, & alijs diuinis officijs, non videretur peccare, si illum nullo modo induxit, quia inquit nullum de hac re extat iuris præceptum, quo cum eo participare prohibetur. De illo autem, qui participaret cum suspensi in exercitu actuum minorum ordinum, virum mortaliter, an venialiter peccet, ex his manifestum erit, que paulo inferius dicemus, vbi, an ipsemet suspensus mortaliter, vel venialiter peccet, examinabitur.*

8. *De violatione autem priori, qua ipsemet suspensus suam suspensionem transgreditur, hæc quinque breviter dicenda sunt.*

Primum est, Qui violat suspensionem per exercitum actus, à quo quis suspensus est, peccat mortaliter ex genere suo, arg. cap. 2. de maior. & obed. Lede. m. 2. 4. quest. 26. art. 2. in tract. de suspensione in principio, Nauar. in Man. cap. 17. num. 163. vers. Octauo dico, Henriquez libri. 13. de excommunic. & suspensi. cap. 33. §. 1. Tolet. lib. 1. Instruct. Sacerd. cap. 14. & Ratio est; quia violat præceptum Iudicis, & Ecclesiæ in re graui. Et quia maximum malum in Ecclesia Dei esset, si homines censuras Ecclesiæ violare assuererent. Quod tamen ex eodem Henriquez limitandum est de denunciatis de suspensione; vt enim diximus, parochus non denunciatus de suspensione, inductus, & in re compulsius ab omnibus suis, dum Sacra menta in fauorem subditorum ministrat, nec peccat, nec irregulariter vilam incurrit.

9. *Addit autem * Nauar. vbi supra, etiam suspensum ab aliquo ordinum minorum peccare mortaliter, si exerceat*

actum à quo suspensus est, id quod probat ex ea, 1. de fin. excomm. lib. 6. & cap. 1. de sent. & re iudic. lib. 6. subdit. 12. men hoc intelligendum esse, si hic actus exerceatur solemniter, & tanquam ex officio. Si enim exerceatur tanquam à laico non erit peccatum mortale id quod locum habet non solum in exercitio actuum ordinum minorum, sed etiam in ipso exercitio captandi Epistolam. Ceterum, validè dubito, an inquam suspensus à minoribus, & exercitio actus, à quibus est suspensus, etiam solemniter, peccat mortaliter. Ratio autem, que me mouet, & dubium reddit, hæc est; Quia nullus est actus ordinum minorum, qui non soleat frequenter per laicos exerceri, etiam cum omni solemnitate. Vnde tunc solum peccatum mortale esse iudicare, si in aliqua Ecclesia confutudo esset, ut exercitus minorum ordinum non nisi à Clericis, vel cum aliqua solemnitate, scilicet cum superpelliceo, vel alia solemnitate exercearentur, tunc enim Clericus horum ordinum actus, cum huiusmodi solemnitate exercens, mortale peccat. Quibus adeo, non solum esse peccatum mortale exercitium ordinis à quo quis formaliter, & directè suspensus est, sed etiam à quo est suspensus consequenter ad eum modum, quo cap. 3. in prima Regula, & cap. 4. in sexto, & octavo modo suspendendi diximus, & Ratio est; quia maior indecentia est huiusmodi celebrare in ordine superiori, quā in inferiori. Illud tamen aduentum est, quo dicitur hoc ex genere suo peccatum mortale sit, potest tamen aliquando esse veniale, sicut contingit omni alio peccato mortaliter ex genere; maximè autem hoc ventile esse potest, ex imperfectione actus, vt constat.

11. *Secundum est, Se inter violans suspensionem ab officio, vel officio, præterea in celebrando, in perpetuum ab officio, & beneficio deponendus est, arg. c. vi. Clericorum, de vita & honest. Cleric. & c. Clerici & c. latores, de Cler. excomm. ministr. & DD. ibi. Id quod maximè locum habet in eo, qui celebrat, ex d. cap. latores, & ibi glossa in verb. Deponas, & Panor. ibidem num. 1. de Cler. excomm. ministr. quia hæc gravissima est omnium suspensionum, propter actus celebrandi dignitatem: Vnde est maxime omnium scandalosa; & quamvis per accidens occulta esset, & consequenter non ita gravis, adhuc tamen valde gravis est, & statim, ac sciretur, gravis scandulum erit. In violatione autem aliarum suspensionum, quamvis sépè possit, & debeat eadem pena infligi: nononquam tamen mitius agi posset. Addidi autem, scirem violans, quia si quis ignoranter ignoranter inuincibiliter violat, non meretur hanc penam, ex glossa iuncta additione in c. Clericorum, in verb. deponatur, de vita & honest. Cler. & cap. Apostolica, de Cleric. excommun. minist. si autem ignoranter culpabilis esset, non tamen vñque ad crafia & affectata, vt scientia exequitur, tunc quidem iniurias cum eo agendum erit, iuxta moderationem d. cap. Apostolica, iuncta glossa, ibidem, in verbo probabilit.*

13. *Quod si quartas, quamvis sit ista ignorantia quæ in situ, vel in parte excusat? Respondeo talis est, si inuincibiliter ignoraret se suspensum esse, tunc ignorantia iuris, sive facti ignorantia sit; si vero se suspensum scias, quamvis inuincibiliter ignoraret se & suspensum quemqueque graviter peccare celebrando, aut cuam putaret se licere celebrire posse; hæc tamen ignorantia non exculpet, quia difficile potest esse inuincibilis; ex eo enim ipso, quod se suspensum nouerit, ad quid teneatur vi talis suspensione scire teneretur, quandoquidem id facile scire potest.*

A D D I T I O .

* Addit, Verum non discederem in praxi ab opione Nauarti; neque obstat, quod eiusmodi mania Ordinum Minorum solant communiter etiam per laicos exercitio actus, à quibus est suspensus, etiam solemniter, peccati mortaliter exhibet erga superiorum ecclesiam, & sic non exigit culpam peccati mortalisi.

14 *Tertium est*, Scienter violans suspensionem excommunicandus est, ut colligitur ex ca. 2. de Cler. excom. ministr. id quod locum habet, si per contemptum & superbiam suspensionem violer, vt in d. cap. 2. expresse habetur: ex eo autem quod scienter quis & aduententer eam violat, certe excusat se nequit, quin eam per superbiam, & contemptum violer.

15 *Quartum est*, Suspensus actum aliquem exercens, qui ad potestatem solius ordinis spectat, actum illum validè exercet, ut si ministret Sacramentum etiam ordinis, aut Missam celebrat: quia Papa haec impedit non potest, quo minus facta valeant eo quod ratione Charakteris indelebilis fiant ex Henriquez lib. 13. de excommunic. & susp. ca. 33. §. 1. post Palud. in 4. d. 18. qu. 7. articul. 3. Conclus. 6. & Conclus. 9. vbi ait, Episcopum, qui iure suo confirmat, vel ordinat, a minorum ordinum collatione suspensum, nihilominus confirmingando & ordinando verum characterē imprimere: Addidit autē hoc verum esse in eo, qui haec facit iure suo; si enim Papa committat Abbatii confirmare & conferre ordines minores, & postea eum ab vitroque suspendat, talis, inquit, ordinando vel confirmingando nullum characterē confert; immo nihil agit plusquam delegata delegante suspensus, qui excommunicato nihil agit, Male tamen addit Conclus. 5. & Conclus. 9. Episcopum a Papa suspensus a collatione primae tonsurae, eam conferendo nihil agere. Ceterum denunciatus de suspēsione ab administratione Sacramētorum, si a peccatis mortalibus absoluat, non valet absolutio: quia præter potestatem ordinis Sacerdotalis, requiritur Iurisdictio, ut optimè tradit Henriquez lib. 13. cap. 5. §. 5. & cap. 33. §. 1. & §. 2. vbi addit non fatus esse, ut nominatum denunciatus sit, si toleratus sit publico errore vulgāsiū enim cōceditur in fauorem aliorum, qui cum sic suspensiō participant.

16 *Quintum est*, violans suspensionem in multis casib⁹ irregulare efficitur, ut latius infra dicetur. Prius tamen reſende sunt suspensiones, quae in iure communī late sunt, quas omnes ad tria capita reducam. Primo enim afferam suspensiones omnes quae in iure contra Episcopos, & alios prelatos maiores late sunt. Secundo eas adducimus, quae contra iudices Ecclesiasticos, contra Capitula, & Collegia, necnon contra Religiosos feruntur. Tertiō denique suspensiones contra simplices Clericos latas exponemus.

De Suspensionibus contra Episcopos, & Praelatos Maiores in iurelatiſ. Cap. XII.

S V M M A R I V M.

- 2 Episcopi, & Praelati maiores suspensionem, aut interdictū virtute cuiuscunq; constitutionis, mandati, vel sententie non incurrit, nisi specialiter exprimantur.
- 3 Officium Episcoporum, & superiorum, aliorum officijs communiū, & generalius est.
- 4 Officium Episcoporum in quibus præcipue consistat.
- 5 Cardinales suspensionem non incurront, nisi eorum specialis mentio fiat.
- 6 Episcopi, ut suspensionem, vel interdictum incurrant, satis est quod feratur suspensio propter aliquid, quod Episcoporum proprium est, quamvis eorum mentio non fiat per hoc [Episcopi] nomen.
- 7 Episcopos confirmare, & consecrare, ad inferiores Episcopis non pertinet.
- 8 Episcopi, & ipsorum superiores excommunicationem in iure, vel ab homine latam incurront, etiam si eorum mentio specialis non fiat.

- 9 Fratres ordinis Predicatorum ad Episcopatum promoti, munus consecrationis, priusquam libros ordini resiguent, recipientes, a ministerio Pontificalium eo ipso suspensi sunt.
- 10 Archiepiscopi, quorum consecratio ab omnibus suffraganeis non est facta, an ab executione officij suspensi sunt.
- 11 Episcopi olim sine cōsensu & præsentia episcoporum Provincialium, & Metropolitanū consecrati, ab officio episcopali suspendebantur.
- 12 Episcopi, & superiores prelati cognitioni negotiorum & causis electionum Episcopatum se intromittentes, quando, & quomodo suspensi sunt.
- 13 Ordinans clericum alienum sine literis dimissorijs ordinarij, a collatione ordinum per annum est suspensus.
- 14 Ordinans in aliena diecēsi sine licentia ordinarij loci ab exercitio Pontificalium per annum suspensus est.
- 15 Ordinans in aliena diecēsi de licentia ordinarij loci personas eidem ordinario non subiectas per annum ab exercitio Pontificalium suspenditur.
- 16 Episcopi titulares in loco exempto degentes ordinantes, etiam prima tonsura, sine licentia ordinarij loci, per annum a Pontificalium exercitio suspensi sunt.
- 17 Ordinans Sacerdotem indignum a collatione ordinis suspensus est.
- 18 Episcopus, aut aliis infanti, vel illiterato, aut alterius diecessis homini primam tonsuram, sine licentia, per annum a collatione clericalis tonsuræ suspensus est.
- 19 Ordinans aliquem eodem die, vel duobus continuatio ieiunio, duobus ordinibus sacris, ab amborum collatione, ad arbitrium Papæ suspensus est.
- 20 Ordinans solemniter penitentem, vel bigamum, a celebrazione per annum suspensus est.
- 21 Ordinans religiosum non professum, suspensus est per annum a collatione ordinum illorum, quos contulit.
- 22 Ordinans aliquem accepto ab eo iuramento, vel promissione, quod ab eo super prouisione non molestabitur, a collatione ordinum per triennium est suspensus.
- 23 Ordinans inuitum, a celebratione Missæ per annum est suspensus.
- 24 Ordinans Monachum sine proprij Abbatis licentia ab aliorum episcoporum communione alienus est, seu ipso iure suspensus.
- 25 Bulla Sixti V. noua circa clericorum ordinationem, quæ, & quot in se continet.
- 26 Bulla noua Sixti V. solum de erroribus, & delictis post eiusdem promulgationem in collatione ordinum commissis intelligenda.
- 27 Episcopus Italus, tam Italum, quam ultramontanum si ne litteris dimissorijs ordinarij ordinans, suspensus est.
- 28 Episcopi neque cum promotis per saltum, nec quo ad temporum interstitia bodie dispensare possunt.
- 29 Episcopus aliquem minus habilem, aut defectum habentem, post adhibitam debitam diligentiam ordinans, penas per Bullam Sixti V. irregularitas non incurrit.
- 30 Ordinans alienum sine dimissorijs proprij ordinarij, & a collatione prime tonsuræ, & ab executione omnium munierum Pontificalium, eo ipso suspensus est, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus.
- 31 Episcopus ex prædicta Bullæ transgressione suspensionem incurrens, si postea temere se in prohibitis ingrat, a regimine ecclesiæ, & finalium beneficiorum perceptione. suspensus est, a solo Papa absolviendus.
- 32 Episcopus circa delicta occulta, & censuras, ac irregularitates ex iisdem prouenientes, bodie post Bullam Sixti V. in varijs casib⁹ ibi contentis, dispenseare non possit.